

hogy valaki ő nála kevésbé legyen szenvedélyes. Ami óriási és manapság borzasztó ritka, az volt, hogy pszichikai szempontból balladaszerű, drámai műveknél milyen logikával tudta megmagyarázni azt, hogy mit miért kér így vagy úgy. Kodály vonalon is az említett pszichikai szituáció kapcsán elmondott magyarázat-háttér volt a döntő eleme annak, amin keresztül ő különleges színeket tudott létrehozni. ”

„Ő ezt úgy fogalmazta meg, hogy az a bizonyos négyötöd és egyötöd, ami a jéghegynék a vízben elhelyezkedő és a vízből kiálló része: az egyötöd, ami kiemelkedik az éneklés. Legalul van a gondolati háttér, aztán sok minden, ami erre ráépül a beszéd, végül az egyötöde a hang és az éneklés.”

szerk.

Emlékezés Vásárhelyi Zoltán tanár úrra

1959–64 évek közötti időben voltam akadémista, a középiskolai énektanár-karvezető szakon tanultam. A vezénylési gyakorlatot Párkai István, Vajda Cecília tanárok, valamint az akkor hatvanas éveiben járó Vásárhelyi tanár úr vezette. A vezénylés főtárgy volt, csak úgy, mint a szolfézs illetve a tanítás módszertana és gyakorlata. A tanszak minden hallgatója heti három alkalommal járt órára, egyénileg és csoportosan.

Keddenként a II. emeleti XVIII-as teremben találkoztunk Vásárhelyi tanár úrral, aki már megjelenésével is tudatta mennyire fontos számára, ami ott történik. A 70-75 fős vegyeskar a lépcsőzetesen magasodó padsorokban, Párkai tanár úr a zongora mellett, közvetlen társaságában Vásárhelyi tanár úr foglalt helyet – innen irányította a diplomára

Vásárhelyi a diplomázó 1964-es csoporttal

készülők munkáját, mely nekünk alsóbb évfolyamosoknak is értékes órákat jelentett. A tréfa sem hiányzott, hiszen a Kodály Pütkösdölő „Felállott szent János” elhangzásakor a férfikar mindig felállt. A művet éppen próbáló Szendrei Jankának ezt illet kibírni, a nőikar jót nevetett és folytattuk a próbát.

Vásárhelyi Tanár úrral bennem már az első év elején kialakult egy mély szeretettel, csodálattal párosuló érzés, amely eredményeként – élete végéig és 61 év távlatából is elevenen – szakmai életem legnagyobb ajándékának őt tartom. Ahányszor szakmai társaságban beszélgetünk a mi Földi Paradicsom Akadémiánkról Vásárhelyi neve soha nem marad ki a névsorból. Annyira jellegzetes differenciált mozdulatai (különösen az avizói) voltak, hogy például Jónás Zoli kiválóan tudta utánozni, természetesen nem gúnyolódva, hanem inkább csak igazi ártatlan tréfából.

A kupola teremben hetenként tartotta a főiskolai kórus próbáit, melyen az összes szakon tanuló hallgató részt vett s a munkánkat minden tanévben egy nagyszabású hangverseny koronázta. A műsorválasztás mindenkor csoda volt, bemutatva a Tanár úr utolérhetetlen tudását, műveltségét, fantáziáját előadóművészi szuggesztivitását. Ezen hangversenyekre jegyet szerezni művészet volt, mindig nagy sikert jelentettek s, az ő ünneplőbe öltözött hangulata ránk is nagy hatással volt. Tudta, hogy nagyon szeretjük őt és ő is szeretett minket. Egyszer megjegyezte a következőket: „Aranyoskáim a Rádió kórusa profi társaság, istenien énekelnek, maguk ugatnak s én mégis magukat imádom”.

Egy percig sem fáj, hogy szerinte „ugatunk” hiszen ki ne emlékezne egy Kecskeméten előadott Kodály Jézus és a kufárokra, a Zeneakadémia nagytermében megszólaltatott Lotti Crucifixusra, Bach H-moll Misére, a Schumann Spanyol Szerelmi daljátékokra, Brahms Liebesliedekre és Neue Liebesliedekre, Bartók Falun-ra, a Négy szlovák népdalra, s az összes u. n. nagy Kodály vegyeskarra, melyek mindegyikével drágakövét csiszolta a lelkünket. Micsoda képsort varázsolt a Mátrai képekből! Mindenkor hangsúlyozta a jéghegy példáját, hogy annak kilenctizede a víz alatt van (ez volt a mindenkori gondolati felépítés) és csak egy tizede a víz felett (az előadás) amely a koronát teszi a műre. Nem tűrte a vezénylés közbeni rugózást, az előre-hátra való járkálást, a két kéz külön funkciói mellőzését, a bizonytalan szövegtudást s az unalmasan előadókat.

Felejthetetlen egy Borogyin Igor hercegből választott Polovec táncok is, amelyet végül én is megtanultam és egyik diploma anyagomnak választottam. Micsoda kivételes ajándék volt hogy a diplomahangversenyem végén Kodály Tanár úr jelenlétében, a Tanácsteremben hangosan gratulált, mondván: „Francikám én magával versenyre is kiállnék!”. A csütörtöki próbák után többnyire a Zeneakadémia épületével szemben lévő Lyra étterembe látogatott, rövidebb időre szívesen követtük mert profi anekdotázó volt, és az éppen próba alatti darabokhoz mindig hozzátett még valamit amit senki más nem tudott csak egyedül ő. Volt egy Pobjeda

autója, melyet Gomulkának nevezett. Dezső bácsi, a hűségese sofőr szó nélkül ült a társaságunkban, míg végül hazavitte a Tanár urat.

Krisztina körüli otthonában az én évfolyamom is megfordult, mikor a diploma évben megköszöntük, hogy tanulhattunk nála. A ház kapujától az emeleti lakásáig a lépcsőket feldíszítette piros muskátlikkal, elegáns hidegtálakkal kínált s mi estig csak az ő bükkörében idéztük az elmúlt öt év gyönyörűségeit Nagy szeretetünkkel ifjú emberré varázsoltuk őt, s ez a varázslat gyönyörű koncerteket eredményezett, mi több egy kézikönyvet is. Még a leckekönyvünkben történt aláírása is különleges volt, két aláírás helyét, egyetlen különleges, zöld tintával, ferdén átölelve töltötte ki. A zöld tinta máig sem veszítette el a színét csak úgy mint az emlékeim tiszta képe sem.

P. Ispán Franciska

Vásárhelyi az „Öreg”

*Vásárhelyi Zoltán
Géczy Olga festménye*

Mindenki így hívta mint a címben szerepel, de azt nem tudom, hogy ő erről tudott-e. A mi évfolyamunk volt az utolsó akiket diplomáztatott. Három pillanatot idézek föl emlékeimből, mely ezt a korszakot jellemezte.

A hetvenes évek egy hétköznapi kedd délutáni nagykorúsos próba a kupolában. Ezen kellett volna minden tanszak hallgatóinak megismerkednie a kóruséneklés örömeivel, közösségfejlesztő hatásával és ezáltal a saját hangszerének éneklő voltát erősíteni. Ilyenkor vagy valami Kodály évfordulóra készültünk és az úgynevezett nagy Kodály műveket tanultuk – Molnár Anna; Békesség óhajtás; Mátrai képek stb., melyeknek anno első megszólaltatója Vásárhelyi volt illetve az ő interpretációja számított etalonnak – ezekre Kodály is annak idején „rábólintott”. A másik anyag a kevésbé ismert oratóriumok előadásának területe, melyhez az akadémia hallgatóinak zenekara adta a kíséretet „Jumi” azaz Simon Albert előkészítő betanításában, szólistái pedig az akkor már nagy reményekre váró énekesek közül kerültek ki pl. Sass Szilvia vagy Budai Lívia. Nekünk karvezetősöknek ez a munka mindennapinak számított nem úgy a többi hallgatónak, akik bizony elég gyér létszámban jelentek meg, nem egy esetben mi léptünk be helyettük mert nem vették komolyan ezt a munkát, de előfordult hangszeres részéről újságolvasás akár kötögetés is.... A létszámenőrzést egy megbízható hallgató Hárs Bori végezte. A zongoránál két neves tanárunk ült Maklári József és Párkai István,